

La Eŭropa Klubo:
Kio ĝi estis? Kio ekestu el ĝi?
Invito partopreni en la baza diskuto kaj la plulaborado.

La Eŭropa Klubo (*la Societo pri lingvolimtranspaŝa eŭropa interkompreniĝo r.a.* - fondita la 15an de novembro 1974 en Paderborn)

- dum la unua jardeko de sia ekzisto sukcese laboris en pluraj kampoj
- dum la dua jardeko de sia ekzisto agadis relative malmulte, sed tamen ne malfondiĝis.
- reviviĝas en sia tria jardeko, memorigante al siaj antaŭaj sukcesoj kaj sin apogante al ili dum ilia pluevoluigo, sed devas aktualigi sian celaron surbaze de principaj diskutoj ankaŭ kun novaj grupiĝoj de membroj.

Celo de la societo estis kaj estas kontribui al la starigo de *libera* Eŭropo de *samrajtaj* nacioj *konservante ilian lingvan kaj kulturan heredaĵon.*

Aktualigoj de tiu ĉi celo endas nun, post la ekesto de la Eŭropa Unio kaj post la reformeŭropa ŝanĝo, almenaŭ en tri problemdimensioj:

- La *libera* Eŭropo ne plu finiĝas ĉe la „Berlina Muro“, sed kie?
- Enmigrintoj penetras en Eŭropon kaj klopodas pri *samrajtiĝo* - ĉu tio estu subtenata, malsubtenata aŭ (kiel?) stirigata?
- Ĝis nun subpremataj lingvoj de diversaj eŭropaj landoj estas ofensive defendataj, dum samtempe en la praktiko de scienco, klerigo kaj politiko malfortiĝas la plejmulto de la ĝisnunaj oficialaj eŭropaj lingvoj, kaj la lingvo-kultura riĉeco minacas droniĝi en „pragmatika“ *kulturmiĝsaĵo*. Kiel oni konduku, evitante kaj lingvodefetismon kaj lingvoŝovinismon, kaj ankaŭ lingvoutopismon?

La Eŭropa Klubo povas en sia tria jardeko akiri novajn sukcesojn, se ĝi koncentriĝos al la problemoj, kiujn la eŭropaj politikistoj ignoras aŭ neglektas pro tio, ke tiaj problemoj ne estas decidigaj por la estontaj elektoj, sed por estontaj generacioj. Konforma celperspektivo devas esti ellaborata, publike diskutata kaj per unuopaj agoj alstrebata. Ĉi tiuj povas sukcesi nur, se ili ankaŭ kontentigas bezonojn de membroj. Plilarĝigo de la membrara bazo je pluaj grupoj da interesitoj povas kaj devas esti celata; tio ne neeviteble rezultos kaj ne rezultu en la paliĝo de la celoj pro kresko de la Eŭropa Klubo al granda societo, sed ja rezultu en pli forta spicigo de ilia publika diskutado.

Kiel sukcesoj de Eŭropa Klubo estu memorigataj kaj uzataj kiel bazo de plua laborplanado:

- sur la kampo de la *interna konstruo* la fakto, ke la Eŭropa Klubo post sia fondiĝo en Paderborn dum duonjardeko trovis kelkcent membrojn en ĉiuj siatempaj EK-landoj, en pluraj aliaj eŭropaj landoj kaj eĉ inter amikoj de Eŭropo en aliaj kontinentoj,
- sur la kampo de *la agado eksteren* la faktoj, ke la Eŭropa Klubo plueldonadis por siaj membroj la revuon „eŭropa dokumentaro“, komence kunlabore kun la ĝin iniciatinta, de EK subtenata Centro por Eŭropa Klerigado, kaj ke ĝi per sia, la unuan fojon 1977 aperinta Eŭropa Kalendaro, kiun ricevadis ĉiuj membroj kaj kiu iĝis ekzemplo por la samranga pritrakteblo de la lingvoj de ĉiuj EK-landoj (kunuzante la Latinan kaj ILo kiel neŭtralajn lingvojn), estis atentata ne nur de lingvopedagogoj, sed ankaŭ de eŭropaj politikistoj,
- sur la kampo de *scienco* la faktoj, ke la Eŭropa Klubo, kunlabore kun la tiama FEoLL-Instituto pri Kibernetika Pedagogio kaj kun GPI (komence „Societo pri programita instruado“, poste „... pri pedagogio kaj informado“), eldonis eŭropan libroserion „Sennaciigita Scienco“, al kiu apartenas ankaŭ „EK-vortaro de matematikaj nocioj“ (uzanta strikte samrange ĉiujn lingvojn oficialaj en la tiama EK-landoj kaj ILo kiel neŭtralan referenclingvon), ke la Eŭropa Klubo en la jaro 1976 organizis en la kroata Primošten Internaciajn Somerajn Universitatajn Semajnojn en la lingvoj germana, angla, franca, itala kaj kroata samkiel en ILo, Ido kaj Interlingua, kiuj iĝis modelo por la fondiĝo kaj laboro de AIS San Marino, kaj ke la Eŭropa Klubo 1980 okazigis en Namur (Belgio) kune kun la „Association Internationale de Cybernétique“ enkadre de ties IX-a Internacia Kibernetika Kongreso simpozion pri lingvokibernetiko kaj interlingvistiko, pro kio ILo krom la franca kaj la angla lingvoj iĝis *kaj restis* laborlingvo de tiuj kongresoj,
- sur la kampo de *klerigado* la faktoj, ke la Eŭropa Klubo fondiĝis en la jaro 1975 kiel jura portanto de lerneja eksperimento, klergiscience prizorgata de la landa esplorcentro FEoLL (t. e. „Esplor- kaj Evoluigcentro por enobjektigitaj Metodoj de la Instruado kaj Lernado“), nome de la „lingvo-orientiga instruado“ (propedeŭtiko por fremdlingvo-instruado en bazaj lernejoj, kiu intertempe oficialiĝis en Italio), kaj ke ĝi evoluigis kriteriojn por la

lingvokompren-ekzameno, kiujn ĝi aplikis kaj aplikas en la finekzamenoj de multaj intensaj ILO-kursoj,

- sur la kampo de *politiko* la faktoj, ke la Eŭropa Klubo kunorganizis en 1979 en la Eŭropa Akademio Otzenhausen Kolokvon pri la Eŭropa Linvopolitiko, dum kiu diverse orientitaj politikistoj unuafoje diskutis tiun tabuan problemkampon ankaŭ rilate al realisma neŭtrala solvo (la Latina, planlingvoj) kaj ke la registaro de de la Respubliko de San Marino la 19-an de majo 1985 decidis la fondon de Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS) San Marino laŭ propono de la scienckonsilantaro de Eŭropa Klubo.

Dum la reaktiviĝo de Eŭropa Klubo trovendas konstruivaj solvoj en la tri menciitaj eŭropaj problemdimensioj. Ili estu propagandataj en la publika diskuto, praktike aplikataj dum aligado de novaj membroj kaj dum projektlaboro. Kiel rezulto de interna diskuto realigenda en la Eŭropa Klubo tiuj solvoj estu eble la jenaj:

- Ni volas neniun ellimigon de ajna lando apartenanta al la eŭropa kontinento, kiu estas liberema ankaŭ rilate al siaj etnaj minoritatoj; sed aliflanke ni ne volas „alligon“ de granda azia teritorio malantaŭ la Uralo. Konkrete: la Eŭropa Unio devas malfermiĝi al la aliĝo de ĉiuj reformeŭropaj landoj, kiuj situas *komplete* en Eŭropo. Malfermiĝo ankaŭ al Turkio estas nepensebla antaŭ ol la tieaj lingvaj kaj kulturaj minoritatoj estos akirintaj la rajton pri memdetermino. La rusa teritorio situas plej grandparte malantaŭ la Uralo kaj konstituas (eventuale kune kun la aliaj landoj de la Komunumo de Sendependaj Ŝtatoj) apartan regionon, kiu estus multe tro granda por integriĝo en EU.
- Ni ja ne volas la Eŭropan Union kiel enmigran landon, sed ni pledas (krom por la havigo de azilrajto por petantoj, kiuj estas pro siaj religia, politika aŭ alia mondkoncepta konvinko persekutataj en sia hejmlando) por la malfermiĝo ankaŭ al „elekteŭropanoj“. La kondiĉo plenumenda en ĉiu unuopa kazo devas esti, ke ĉi tiuj volas kaj povas kontribui al la plukonstruado de libera Eŭropo de samrajtaj popoloj konservanta ties lingvan kaj kulturan heredaĵon per tio, ke ili aktive kaj modele klopodas pri *neŭtrala*, komuna eŭropa komunikadlingvo. Konkrete: la enmigrintoj antaŭe kapablu komuniki en la Latina, en ILO aŭ en alia neŭtrala lingvo eventuale taŭga por fariĝi la komuna dua lingvo de la Eŭropa Unio.
- Eŭropa Klubo ne limigu sian varbadon pri membroj al la Esperanto-Movado. Ĝi devas - kiel en la unuaj jaroj de sia aktiveco - atentigadi al la Latina kiel alternativa realisma solvo de eŭropa komunikadproblemo, kaj, aldone, serioze konsideri kaj konsiderigi krom ILO ankaŭ aliajn klopodojn pri interlingvistikaj planlingvoj. Tio montriĝu ankaŭ en la konsisto de ĝia estraro. En sia lingvopolitika celperspektivo devas esti unuaranga la eltrovo de *neŭtrala* solvo antaŭ la propagado de unu *certa* el la penseblaj neŭtralaj eŭropaj duaj lingvoj. Serioze rigardendaj estas ankaŭ kompromisproponoj realigeblaj, kiuj ja preparigas la planlingvan solvon por la estonteco, sed pledas tamen por la tuja enkonduko de latinaj nomoj por eŭropaj institucioj aŭ de latinaj enskriboj ene de ili tie, kie estus malavantaĝa apudstarigo de ĉiuj eŭropaj lingvoj. Privilegiita pozicio de tiu aŭ alia eŭropa *nacia* lingvo „pro pragmatikaj kialoj“ estas legitima nur sub la kondiĉoj, ke ĝi estas sendube nur transira solvo kaj ke temas pri *tipe eŭropa* lingvo. Tiaj estas inter la lingvoj „grandaj“ laŭ la nombro da eŭropaj parolantoj nur la Germana, la Itala kaj ankaŭ la Franca. La Angla, la Hispana kaj la Portugala estas parolataj plej grandparte en *aliaj* kontinentoj, ili do ne estas tipaj por Eŭropo; ilia eĉ nur transire preferata uzo kiel laborlingvoj de eŭropaj institucioj kaj kunlaboro tial ne povus kontribui al la evoluo de sentemo pri eŭropa identeco. - Ĉi tiuj kaj plujaj demandoj estu enirigataj en la publikan diskuton surbaze de interkonsentendaj *kernpostuloj de eŭropa lingvopolitiko* kun ekvilibrigitaj komponantoj konservativaj, egalismaj kaj liberalaj, por krei lingvopolitikan konsciencan kaj venki la tabuigon de lingvopolitikaj problemoj.

La Eŭropa Klubo alvokas al publika diskutado de kernpostuloj kaj konkretigoj de eŭropa lingvopolitiko kaj invitas al membriĝo kaj kunlaboro ĉiun, kiu ĉirilate subtenas la principon: Ni volas *liberan* Eŭropon de *samrajtaj* nacioj *konservante ilian lingvan kaj kulturan heredaĵon*.

Adreso: Societo pri lingvolimtranspaŝa Eŭropa Interkompreniĝo (Eŭropa Klubo) r.a., Poŝtkesto 2742, D-58027 Hagen, prezidanto: Prof.Dr. Siegfried PIOTROWSKI, tel./fakso *49 2331-51559. Vicprezidantoj: Studienrat Dietmar ALEXA, PDoc.Dr.habil. Vera BARANDOVSKA, OProf. Dr.habil. Helmar FRANK, ADoc.Mag. Joanna LEWOC, ADoc.Dr. Günter LOBIN.